

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 7 oparte na *Programie nauczania geografii w sp– Planeta Nowa* autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

I. Formy bieżącego sprawdzania postępów ucznia

	Forma	Zakres treści	Częstotliwość	Zasady
I. Prace pisemne w klasie	sprawdziany pisemne (trwające 30 min lub dłużej)	• jeden dział obszerny lub dwa mniejsze działy	minimum dwa w półroczu	• zapowiadane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem • adnotacja w dzienniku lekcyjnym • poprzedzone lekcją powtórzeniową, na której nauczyciel informuje uczniów o narzędziach sprawdzających
	kartkówki (trwające do 20 min)	• zagadnienia z trzech ostatnich tematów lekcji	minimum jedna w półroczu	• zapowiedziane na poprzedzającej lekcji
2. Prace domowe	pisemne	• materiał nauczania z bieżącej lekcji lub przygotowanie materiału dotyczącego nowego tematu	minimum dwie w półroczu	• ocenie może podlegać wybiórczo kilka prac
	w innej formie	• prace badawcze, np.: prowadzenie doświadczeń, wykonywanie modeli • prace dodatkowe, np.: wykonywanie plakatów, planszy, pomocy dydaktycznych		
3. Odpowiedzi ustne		• materiał z danej partii materiału	minimum jedna w półroczu	• bez zapowiedzi
4. Praca na lekcji (indywidualna lub zespołowa)		• bieżący materiał nauczania	minimum dwie oceny w półroczu	• ocenie podlegają: aktywność, zaangażowanie, umiejętność pracy samodzielnej oraz praca w grupie

- Po każdym bloku tematycznym przeprowadzany jest sprawdzian osiągnięć ucznia.
- Sprawdziany pisemne są obowiązkowe.

- Uczeń, który nie zgłosił się na sprawdzian z przyczyn usprawiedliwionych, musi przystąpić do niego w ciągu dwóch tygodni od daty powrotu do szkoły.
- Jeżeli nieobecność na sprawdzianie jest nieusprawiedliwiona, uczeń przystępuje do niego na pierwszej lekcji, na którą przyszedł.
- Każdy uczeń na własną prośbę ma prawo pisać sprawdzian poprawkowy (formę oraz termin ustala z nauczycielem). Obie oceny są wpisywane do dziennika, a pod uwagę jest brana ocena poprawkowa.
- Uczeń otrzymuje za swoje osiągnięcia w danym roku szkolnym oceny: śródroczną i roczną. Wystawia je nauczyciel na podstawie wagi ocen cząstkowych ze wszystkich form aktywności ucznia.
- Kontroli i ocenie podlegają prace pisemne (np. odpowiedzi na pytania, ćwiczenia), wypowiedzi ustne (np. kilkudzaniowa odpowiedź, udział w dyskusji, prezentacja pracy własnej i grupy), prace praktyczne.
- Pisemne prace uczniów sprawdzane są w terminie nie przekraczającym 14 dni od daty oddania prac przez uczniów.
- Każdą ocenę niższą można poprawić w ciągu dwóch tygodni, kierując się zasadą, że ocenę z odpowiedzi poprawia się ustnie, wypowiedź pisemną – pisemnie.
- Uczeń otrzymuje ocenione pisemne prace (w tym sprawdziany) do wglądu na lekcji.
- Rodzice otrzymują ocenione pisemne prace swoich dzieci (sprawdziany) do wglądu podczas dni otwartych.
- Poza ocenami aktywność dzieci zaznaczana jest w postaci plusów (+).
- Uczeń ubiegający się o roczną ocenę klasyfikacyjną wyższą niż przewidywana powinien zgłosić się do nauczyciela przedmiotu, aby ustalić zakres wiedzy i umiejętności wymaganych na ocenę wyższą. Jeżeli w terminie zgodnym z zapisem w Statucie Szkoły (dwa tygodnie przed zakończeniem roku szkolnego) uczeń wykaże się wymaganą wiedzą i umiejętnościami, możliwe jest uzyskanie oceny wyższej.
- Odpowiednio do możliwości psychofizycznych ucznia oraz potrzeb rozwojowych i edukacyjnych indywidualizuje się pracę z uczniem.

Możliwe dostosowania to min.: wydłużenie czasu pracy, odczytywanie dłuższych tekstów podczas sprawdzianów i wykonywanych ćwiczeń, powtórne i dokładne tłumaczenie poleceń, zadawanie pytań naprowadzających.

Uczniowie posiadający orzeczenie lub opinię PP-P oceniani są z uwzględnieniem zaleceń zawartych w orzeczeniu/opinii PP-P.

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
Podstawy geografii. Rozdział dodatkowy				
Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminu <i>geografia</i> - przedstawia podział nauk geograficznych - podaje wymiary Ziemi - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>siatka geograficzna, południk, równoleżnik, szerokość geograficzna, długość geograficzna</i> - wskazuje na globusie i na mapie południk: 0° i 180° oraz półkulę wschodnią i półkulę zachodnią - wskazuje na globusie i na mapie równik oraz półkule: północną i południową - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mapa, skala, siatka kartograficzna, legenda mapy</i> - wymienia elementy mapy - wymienia rodzaje skal - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wysokość względna, wysokość bezwzględna, poziomicca</i> - odczytuje z mapy wysokość bezwzględną - podaje na podstawie atlasu nazwy map ogólnogeograficznych i tematycznych	Uczeń: - przedstawia różnicę między geografią fizyczną a geografią społeczno-ekonomiczną - wymienia źródła informacji geograficznej - podaje cechy kształtu Ziemi - odczytuje wartości szerokości geograficznej zwrotników, kół podbiegunowych oraz biegunów - podaje cechy siatki geograficznej - określa położenie geograficzne punktów i obszarów na mapie - wyjaśnia różnicę między siatką kartograficzną a siatką geograficzną - szereguje skale od największej do najmniejszej - podaje różnicę między wysokością względną i wysokością bezwzględną - określa na podstawie rysunku poziomicowego cechy ukształtowania powierzchni terenu - charakteryzuje mapy ze względu na ich przeznaczenie	Uczeń: - wyjaśnia, czym się zajmują poszczególne nauki geograficzne - przedstawia poglądy na kształt Ziemi - wymienia dowody na kulistość Ziemi - wymienia cechy południków i równoleżników - odczytuje długość i szerokość geograficzną na globusie i na mapie - odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych - przedstawia skalę w postaci mianowanej i podziałki liniowej - wymienia metody prezentacji zjawisk na mapach - omawia sposoby przedstawiania rzeźby terenu na mapie - oblicza wysokości względne - omawia podział map ze względu na treść, skalę i przeznaczenie	Uczeń: - podaje przykłady praktycznego zastosowania geografii - wyjaśnia różnicę między elipsoidą a geoidą - wyjaśnia znaczenie układu współrzędnych geograficznych - oblicza na podstawie współrzędnych geograficznych rozciągłość równoleżnikową i rozciągłość południkową - analizuje treści map wykonanych w różnych skalach - posługuje się skalą mapy do obliczania odległości w terenie i na mapie - omawia metody prezentacji zjawisk na mapach - charakteryzuje rzeźbę terenu na podstawie rysunku poziomicowego i mapy ogólnogeograficznej - odszukuje w atlasie mapy i określa ich przynależność do poszczególnych rodzajów	Uczeń: - określa przedmiot badań poszczególnych nauk geograficznych - ocenia znaczenie umiejętności określania współrzędnych geograficznych w życiu człowieka - oblicza skalę mapy na podstawie odległości rzeczywistej między obiektami przedstawionymi na mapie - wskazuje możliwość praktycznego wykorzystania map w różnych skalach - interpretuje treści różnego rodzaju map i przedstawia ich zastosowanie
Środowisko przyrodnicze Polski				
Uczeń: - podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej	Uczeń: - omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej	Uczeń: - oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową Europy i	Uczeń: - rozróżnia konsekwencje położenia matematycznego,	Uczeń: - wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości

daje całkowitą i administracyjną powierzchnię Polski -kazuje na mapie geometryczny dek Polski -wymienia kraje sąsiadujące z Polską i -kazuje je na mapie -daje długość granic z sąsiadującymi państwami -wyjaśnia znaczenie terminu <i>geologia</i> -wymienia najważniejsze wydarzenia geologiczne na obszarze Polski -wyjaśnia znaczenie terminów <i>istocen</i> i <i>holocen</i> -wyjaśnia znaczenie terminów <i>obraz polodowcowy</i> i <i>rzeźba</i> <i>całkowita</i> -wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód plejstocyficzny -wymienia pasy rzeźby terenu Polski i -kazuje je na mapie -wymienia główne rodzaje skał -wyjaśnia znaczenie terminów: <i>synklinalna</i>, <i>barany</i>, <i>barany</i> -wymienia cechy klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego -wymienia elementy klimatu -wyjaśnia znaczenie terminu <i>temperatura</i> -wymienia czynniki, które warunkują zmienność temperatury powietrza i wilgotność opadów w Polsce -wymienia rodzaje wiatrów -wyjaśnia znaczenie terminu <i>przepływ</i> -wyjaśnia znaczenie terminów <i>przepływ rzeczny</i>, <i>dorzecze</i>, <i>zlewisko</i> -kazuje na mapie główne rzeki Europy	-opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy -odczytuje szerokość i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy -wskazuje na mapie przebieg granic Polski -omawia na podstawie mapy płytową budowę litosfery -omawia proces powstawania gór -wymienia na podstawie mapy geologicznej ruchy górotwórcze w Europie i w Polsce -wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce -omawia zlodowacenia na obszarze Polski -opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe -porównuje krzywą hipsograficzną Polski i Europy -dokonuje podziału surowców mineralnych -wymienia strefy klimatyczne świata na podstawie mapy tematycznej -podaje cechy przejściowości klimatu Polski -podaje zróżnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej -opisuje wody Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej -rozpoznaje typy ujść rzecznych -charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata -opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku -opisuje charakterystyczne typy gleb w Polsce -przedstawia na podstawie mapy	Polski -charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy -opisuje cechy różnych typów genetycznych gór -przedstawia współczesne obszary występowania lodowców na Ziemi i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej świata -charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski -omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski -opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej -omawia warunki klimatyczne w Europie -charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce -odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkości opadów atmosferycznych z klimatogramów -wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry -opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry -charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku -wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych -omawia funkcje lasów -omawia na podstawie mapy Polski przestrzenne zróżnicowanie lesistości w Polsce -ocenia rolę parków narodowych i innych form ochrony przyrody w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego	fizycznogeograficznego oraz geopolitycznego Polski -opisuje jednostki geologiczne Polski i podaje ich charakterystyczne cechy -określa na podstawie mapy geologicznej obszary poszczególnych fałdowań na terenie Europy i Polski -opisuje mechanizm powstawania lodowców -wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski -przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski -rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski -podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce -opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski -opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce -omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku -omawia procesy i czynniki glebotwórcze -opisuje typy zbiorowisk leśnych w Polsce -opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie Polski -ocenia najważniejsze działania w zakresie ochrony środowiska	równoleżnikowej Polski i Europy -wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski -wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski -opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze -wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę -ocenia znaczenie gospodarcze rzek Polski -analizuje główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego -ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce -podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego -planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody

olski eśla na podstawie mapy ólnogeograficznej położenie Morza tyckiego podaje główne cechy fizyczne tyku wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ba, czynniki glebotwórcze, proces</i> <i>botwórczy, profil glebowy, poziomy</i> <i>bowe</i> mienia typy gleb w Polsce wyjaśnia znaczenie terminu <i>stość</i> mienia różne rodzaje lasów w Polsce mienia formy ochrony przyrody w sce kazuje na mapie Polski parki rodowe	tematycznej rozmieszczenie gleb na obszarze Polski -omawia na podstawie danych statystycznych wskaźnik lesistości Polski -omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce -podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze wybranego regionu -charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce			

udność i urbanizacja w Polsce

zeń: kazuje na mapie politycznej Europy większe i najmniejsze państwa ropy kazuje na mapie administracyjnej olski poszczególne województwa i ich lice wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mografia, przyrost naturalny,</i> <i>ódczynnik przyrostu naturalnego,</i> <i>ódczynnik urodzeń, współczynnik</i> <i>onów</i> mienia na podstawie danych ystycznych państwa o różnym ódczynniku przyrostu naturalnego w ropie wyjaśnia znaczenie terminów: <i>amida płci i wieku, średnia długość</i> <i>ania życia</i> czytują dane dotyczące struktury płci ieku oraz średniej długości trwania	Uczeń: -szereguje województwa pod względem powierzchni od największego do najmniejszego -prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Polski po II wojnie światowej -omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2016 -omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce -omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw -wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Europie i w Polsce -omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce	Uczeń: -omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w. - oblicza współczynnik przyrostu naturalnego -podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce -omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce -porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polski na podstawie danych statystycznych - oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski -opisuje na podstawie mapy cechy rozmięszczenia ludności w Polsce -opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce -porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce i w wybranych państwach	Uczeń: -omawia zmiany, które zaszły w podziale administracyjnym Polski po 1 stycznia 1999 r. -omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy -omawia strukturę płci i wieku ludności Polski na tle struktur wybranych państw europejskich na podstawie piramidy płci i wieku -omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze wpływające na rozmięszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski -oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego Polsce -charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce -omawia przyczyny rozmięszczenia	Uczeń: -analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski -analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego -analizuje skutki nierównomiernego rozmięszczenia ludności w Europie i w Polsce -ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie -omawia na podstawie dostępnych źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce -analizuje na podstawie dostępnych źródeł skutki bezrobocia w Polsce -omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące w procesie urbanizacji w Polsce po II wojnie światowej

ia w Polsce na podstawie danych tystycznych wyjaśnia znaczenie terminu <i>wskaźnik gęstości zaludnienia</i> wymienia czynniki wpływające na roz rozmieszczenie ludności w Polsce wyjaśnia znaczenie terminów: <i>emigracja, imigracja, saldo</i> <i>emigracji, przyrost rzeczywisty,</i> <i>składowy, współczynnik przyrostu rzeczywistego</i> wyjaśnia różnicę między emigracją a imigracją czytuje dane dotyczące wielkości i funkcji emigracji z Polski wymienia główne skupiska ludności wyjaśnia znaczenie terminu <i>procesy wewnętrzne</i> wymienia przyczyny migracji wewnętrznych wymienia mniejszości narodowe w Polsce pokazuje na mapie Polski regiony zamieszkałe przez mniejszości narodowe wyjaśnia znaczenie terminów: <i>struktura zatrudnienia, struktura</i> <i>kształcenia, bezrobocie, stopa</i> <i>bezrobocia, ludność aktywna zawodowo</i> czytuje z danych statystycznych wielkość zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki czytuje z mapy zróżnicowanie regionalne bezrobocia w Polsce i w Europie wyjaśnia znaczenie terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji</i> czytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce i w wybranych krajach Europy wyjaśnia znaczenie terminu <i>stopa</i>	-wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce -określa kierunki napływu imigrantów do Polski -podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce -charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce -podaje przyczyny bezrobocia w Polsce -porównuje wielkość bezrobocia w Polsce i innych krajach europejskich na podstawie danych statystycznych -wymienia typy zespołów miejskich w Polsce i podaje ich przykłady -podaje różnicę między aglomeracją monocentryczną a policentryczną -podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce -podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce	Europy -omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce -porównuje strukturę narodowościową ludności Polski z analogicznymi strukturami ludności w wybranych państwach europejskich -określa na podstawie danych statystycznych różnicę w strukturze zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach -porównuje stopę bezrobocia w wybranych krajach europejskich -analizuje wskaźnik urbanizacji w Polsce i wybranych krajach Europy -analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce -charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce -omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce	mniejszości narodowych w Polsce -przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych państw Europy -omawia strukturę zatrudnienia wg działów gospodarki w poszczególnych województwach -omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji - charakteryzuje przemiany współczesnych miast - omawia problemy mieszkańców dużych miast -analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych - omawia przemiany współczesnych miast	

mienia największe miasta i wskazuje na mapie Polski mienia funkcje miast				
rolnictwo i przemysł Polski				
Uczeń: mienia funkcje rolnictwa mienia warunki przyrodnicze i czynniki przyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce mienia na podstawie map statystycznych regiony rolnicze w Polsce wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rolnictwo, zbiór</i> wymienia główne uprawy w Polsce wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rolnictwo, pogłowie</i> mienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce wskazuje na mapie obszary hodowli zwierząt gospodarskich dokonyuje podziału przemysłu na sekcje i gałęzie wymienia funkcje przemysłu wymienia źródła energii mienia typy elektrowni wskazuje na mapie największe elektrownie w Polsce mienia największe porty morskie w Polsce i wskazuje je na mapie	Uczeń: -opisuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce -prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce -przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw w Polsce -prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw -wskazuje rejony warzywnictwa i sadownictwa w Polsce -przedstawia znaczenie gospodarcze produkcji zwierzęcej w Polsce -wymienia czynniki lokalizacji hodowli bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce -omawia cechy polskiego przemysłu -wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski -lokalizuje na mapie Polski elektrownie ciepłownicze, wodne i niekonwencjonalne -opisuje wielkość produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych -opisuje na podstawie danych statystycznych wielkość przeładunków w portach morskich Polski	Uczeń: -przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju -omawia regiony rolnicze o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce -przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy -prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę hodowli w Polsce -przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju -omawia przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia przemysłu w Polsce -prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy -opisuje na podstawie danych statystycznych strukturę przeładunków w polskich portach morskich -opisuje strukturę połowów ryb w Polsce	Uczeń: -omawia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w Polsce -charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce -porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy -porównuje produkcję zwierzęcą w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy -omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej -analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu -omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce -określa na podstawie dostępnych źródeł uwarunkowania rozwoju gospodarki morskiej w Polsce -omawia problemy przemysłu stoczniowego w Polsce	Uczeń: -przedstawia korzyści dla polskiego rolnictwa wynikające z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej -dokonyuje na podstawie danych statystycznych analizy zmian pogłowia wybranych zwierząt gospodarskich w Polsce po 2000 r. i wyjaśnia ich przyczyny -przedstawia perspektywę rozwoju gospodarki morskiej w Polsce
usługi w Polsce				
Uczeń: opisuje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce wyjaśnia znaczenie terminu <i>komunikacja</i> wyróżnia rodzaje transportu w Polsce	Uczeń: -omawia różnicowanie usług w Polsce -omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce -omawia na podstawie map tematycznych gęstość dróg kołowych i szlaków	Uczeń: -przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju -charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków -omawia ruch pasażerski w portach	Uczeń: -wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce -określa znaczenie transportu w rozwoju gospodarczym Polski -prezentuje na podstawie dostępnych źródeł problemy polskiego transportu wodnego i lotniczego	Uczeń: -ocenia na podstawie dostępnych źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle innych krajów Europy -omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany, które zaszły w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski

wskazuje na mapie Polski porty morskie, śródlądowe oraz lotnicze wyróżnia rodzaje łączności wyjaśnia znaczenie terminów: <i>turystyka, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna</i> dokonuje podziału turystyki wymienia i wskazuje na mapie regiony turystyczne Polski wyjaśnia znaczenie terminów: <i>port, import, bilans handlu zagranicznego</i> wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski	autostrad w Polsce -omawia na podstawie mapy tematycznej gęstość sieci kolejowej w Polsce -omawia na podstawie danych statystycznych morską flotę transportową w Polsce -omawia czynniki rozwoju turystyki -wymienia i wskazuje na mapie polskie obiekty, znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> -omawia strukturę towarową handlu międzynarodowego	lotniczych Polski -podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski -charakteryzuje obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> -charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski -przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlu zagranicznego w Polsce	-określa znaczenie łączności w rozwoju gospodarczym Polski -analizuje na podstawie dostępnych źródeł wpływy z turystyki w Polsce i w wybranych krajach Europy -ocenia na podstawie dostępnych źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski -ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki	-podaje przykłady sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej

Zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego Polski

Uczeń: wymienia źródła zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego podaje przyczyny kwaśnych opadów	Uczeń: -omawia rodzaje zanieczyszczeń i ich źródła	Uczeń: -charakteryzuje wpływ poszczególnych sektorów gospodarki na stan środowiska -wymienia źródła zanieczyszczeń komunalnych	Uczeń: -analizuje na podstawie mapy tematycznej stan zanieczyszczeń wód śródlądowych -omawia skutki zanieczyszczeń środowiska naturalnego	Uczeń: -ustala na podstawie dostępnych źródeł, jakie regiony w Polsce cechują się największym zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego

Relacje między elementami środowiska geograficznego

Uczeń: wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powódź, dolina rzeczna, koryto rzeczne, masa zalewowa, sztuczny zbiornik wodny</i> wymienia przyczyny powodzi w Polsce wymienia główne źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej wyjaśnia znaczenie terminów:	Uczeń: -opisuje zjawisko powodzi -wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski obszary zagrożone powodzią -wskazuje na mapie Polski rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych -podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej w województwach pomorskim i łódzkim -omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich -wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wzroście liczby ludności	Uczeń: -wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce -określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników -wyjaśnia wpływ warunków pozaprzyrodniczych na wykorzystanie OZE w województwach pomorskim i łódzkim -omawia na podstawie map tematycznych zmiany liczby ludności w strefach podmiejskich Krakowa i Warszawy -wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego	Uczeń: -analizuje konsekwencje stosowania różnych metod ochrony przeciwpowodziowej -omawia największe powodzie w Polsce i ich skutki -wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii -analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w Łódzkiem i Pomorskiem -omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy	Uczeń: -określa na wybranych przykładach wpływ wylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy teras zalewowych i sztucznych zbiorników wodnych na wezbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce -analizuje na wybranych przykładach warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki -identyfikuje na wybranych przykładach związki między rozwojem dużych miast a

<i>tra logistyczne, spedycja</i> mienia główne atrakcje turystyczne brzeża Bałtyku i Małopolski	-omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 r. i po nim -omawia na podstawie mapy sieć autostrad i dróg ekspresowych -wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego	gminy o dużym spadku liczby ludności -analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego -omawia strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed 1989 r. -wymienia główne inwestycje przemysłowe we Wrocławiu i w jego okolicach -wskazuje na mapie tematycznej przykłady miejsc, w których przebieg autostrad i dróg ekspresowych sprzyja powstawaniu centrów logistycznych -wskazuje na mapie położenie głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski	-określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy -wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich -opisuje zmiany, jakie zaszły w strukturze produkcji po 1989 r. w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej -omawia rolę transportu morskiego w rozwoju innych działów gospodarki -analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem Bałtyckim i w Krakowie -określa wpływ walorów przyrodniczych wybrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach	zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, stylu zabudowy oraz strukturze demograficznej w strefach podmiejskich -ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich -wykazuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ przemian politycznych i gospodarczych w Polsce po 1998 r. na zmiany struktury zatrudnienia w wybranych regionach kraju -identyfikuje związki między przebiegiem autostrad a lokalizacją przedsiębiorstw przemysłowych oraz centrów logistycznych i handlowych na wybranym obszarze kraju -identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta

ój region i moja mała ojczyzna

Uczeń: -wyjaśnia znaczenie terminu -wskazuje położenie swojego regionu na mapie ogólnogeograficznej Polski -wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony -wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu -wyjaśnia znaczenie terminu -wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Małopolski, topograficznej lub na planie miasta obszar małej ojczyzny -predstawia źródła informacji o małej ojczyźnie -wymienia walory środowiska geograficznego małej ojczyzny	Uczeń: -charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy na podstawie map tematycznych -rozpoznaje skały występujące w regionie miejsca zamieszkania -wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie danych statystycznych i map tematycznych -określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym -rozpoznaje w terenie obiekty charakterystyczne dla małej ojczyzny i decydujące o jej atrakcyjności	Uczeń: -wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w swoim regionie -analizuje genezę rzeźby powierzchni swojego regionu -prezentuje główne cechy struktury demograficznej ludności regionu -prezentuje główne cechy gospodarki regionu -opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny -omawia historię małej ojczyzny na podstawie dostępnych źródeł	Uczeń: -predstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu -analizuje formy współpracy między własnym regionem a partnerskimi regionami zagranicznymi -prezentuje na podstawie informacji wyszukiwanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej	Uczeń: -podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego na arenie międzynarodowej -projektuje na podstawie wyszukanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie -wykazuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu zależności między elementami środowiska geograficznego -planuje wycieczkę po swojej małej ojczyźnie -projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków

